

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványtartalomban átvéve:	
Éves árra...	10 kor.
Hegyedévre...	2 50
Keltyben házas borda:	
Éves árra...	10 kor.
Hegyedévre...	2 50
Vidékre postán szállítva:	
Éves árra...	12 kor.
Hegyedévre...	3 00

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és kedd napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszadásként vagy megvásárlásra nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalkon intézendők.

Egyenlő árú áru 8 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 3

Termés-statisztika és a gabonaár.

A mint a lapokban olvasom, a temesvármegyei gazdasági egyesület igazgatóválasztmányi ülésén egy messze kiható fontosságú határozatot hozott, a mely abban áll, hogy az egyesület megkeresi az O. M. G. É.-t, az összes megyei gazdasági egyesületeket és az összes kereskedelmi és iparkamarákat azon célból, hogy pártolják a temesmegyei gazdasági egyesületnek a földművelésügyi miniszterhez intézett azon átiratát, mely szerint tiltassék meg törvényileg azon magán termés becsléseknek a kézreadása, a melyek mint börzei spekulációra alkalmas statisztikák a gabonaárak csökkenését idéznék elő és így a gazdákat megkárosítják.

Mikor ezt a határozatot meghozták és egyhangulag elfogadták, már akkor akartam erről írni, de vártam vele azért, mert tudtam, hogy akad egy-két »magyar újság«, a mely meg fogja az egyesületet ezért támadni, és e feltevésben nem is csalatkoztam.

A dolog helyes értelmezése szempontjából szükségesnek tartom megemlíteni, hogy ezen javaslatot az egyesület alelnöke: Deutsch Andor nyújtotta be és dr. Molnár Viktor főispán egészítette ki. Éppen ezen körülmények okozták azt, hogy a »Pester Lloyd«, a »Pesti Hírlap«, az »Egyetértés«

és a »Budapesti Napló« megtámadták az egyesületet és főképen az indítványozókat.

Már eleve felhívom a biharmegyei gazdasági egyesület figyelmét ezen javaslatra, a mely nemsokára kezei között lesz és meg vagyok győződve arról, hogy az egyesület magáévá teszi az átiratban foglaltakat, annál is inkább, mert az nem csak gazdasági érdek, hanem egyuttal országos érdek is.

Tekintetbe véve azon fontos körülményt, hogy a földművelésügyi kormány által kiadott hivatalos termés-statisztika a mérvadó minálunk Magyarországon a gabona és más egyéb termények nagyságára vonatkozólag, önként érthető, hogy az árak a börzén e szerint is alakultak.

Ujabbán azonban az a szokás honosodott meg nálunk, hogy gazdagabb fővárosi gabonakereskedő cégek szintén állítanak össze ilyen termés-statisztikát, — ezt ugyan még nem kifogásolnók, de miután ezen magán termésbecslési statisztikáknak üzleti célja, nevezetesen mint a jelen évi eset is mutatja, a mikor a földművelésügyi hivatalos statisztikában kimutatott 38 millió q. buzával szemben a Schlésinger és Pollákovits cég (főnöke: Sándor Pál) 52 millió q.-át mutat ki — nem lehet egyéb, mint a spekuláció, igen indokoltnak találjuk a fennebb ismertetett javaslatot.

A hivatalos és a magán statisztikai adatok között nem kevesebb, mint 14 millió q. differenzia van és ez éppen

séggel elegendő volt arra, hogy az amugy is alacsony buzaárak még lejjebb essenek. Már most ki a vesztes? — csak a gazda, a ki ilyenkor már csak azért is eladja a buzáját, nehogy még lejjebb essék az ára — várni pedig nem tud addig a míg a buzaárak felemelkednek, mert a váráshoz és a kintartáshoz pénz kell, — ez pedig nincsen.

Mi a következmény ebből? Semmi más, mint az, hogy amikor ilyen nagyfontosságú javaslatot hoznak, akkor megmozdul a merkantilissajtó és a legizletlenebb modorban támadja a javaslat indítványozóit és most épenséggel hálás volt a támadás, mert egy főispán mert foglalkozni a kisgazda sorsával.

A merkantilissajtó lapok támadása csakis annak a szomorú tanubizonyságát képezi, hogy a magyar társadalom még mindig olyan mélyen alszik, hogy akkor sem tud felébredni, ha egyszerre négyen — mint éppen a jelen esetben — vágják arczul.

Mihók Sándor.

Az olasz válási törvény.

Rómából jelentik, hogy a válási törvény ellen az egész országban megindult a mozgalom a püspökök vezetése alatt. A kamarához egy három millió aláírással ellátott kérvény érkezett a törvény ellen. A kormány azonban reményli, hogy a törvény ugy a kamarában, mint a szenátusban keresztül fog menni.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Csicsa pályafutása.

Írta: Szabó Ilona.

A Csicsa, haj, az nagyszerű gyerek volt! A népszerűsége még a bölcsőben kezdődött, aztán vele együtt nőtt, utóvégre is túlnőtt a fejedelmében, meg a kúrtókalapján.

Erősen fekete rácz gyerek volt; az ilyes-nyik értékelését különben csak az asszonyok értik helyesen.

Ketten éltek a groszmámmal, az öreg Radacsicsnával, a nagy birtokon, Somogy-Baranya összeszögellésénél, csak hogy a Dráva tulpárján, a slávoniai Moszlaviczán. És ha az ipse nem lett volna olyan czimeres gazember, boldog harmóniában teltek volna a kettes csendélet napjai.

De »a mein lieber Stefikém groszer be-lyaren volt, nur Bakony terem ilyeneket«, volt a groszmámmal sóhajokkal feleresztett, öröm és keserőséggel fűszerezett meggyőződése.

Világéletében a meglepetések nagy mestere volt: az első — s legszomorubb meglepetést a születésével produkálta. Csak édes anyja — derék szép magyar leány volt — életére volt szükség, hogy »hegyről le, hegyre fel« életpályáját beutazhassa. A pár percet élt gyermek apja meg, ahogy meglátta kint terítve szép feleségét, szívére ölelte a fehér asszonyt s az első fájdalom erős ösztönére egy golyóval végeztet minden földi szenvedéssel.

Igy maradt a gyerek, a sivalkodó kis portéka, az öregasszony nyakába. A groszmámi — hála Istennek — olyan erős tölgy volt, hogy a legnagyobb vihar sem dönthette ki, míg a körülötte lengő fenyőket egy csavarintásra lerítette le.

A gyerek maradt meg számára a mult minden boldogságából s ezt a makacs, önféjtű gyereket vakon, rajongással szerette. Olyannyira ment szeretetében, hogy utóbb nem ő nevelte a gyereket, hanem az nevelte a groszmámit. Ha a »mein lieber Stefikém« az Apolló carrarai szobrát, vagy a csilláros függőlámpát akarta a szalonból, okvetlen oda kellett adni neki; de ha véletlenül a fényes napért toporzékolni volna, a groszmámi alighanem zavarba jön egy kicsit, mert hát hiába, még az ő rajongó szeretete sem csinálhatott volna olyan magas létrát, hogy az égről lehozhatta.

Korán nagy birre és népszerűsége tett szert a Stefiké. Nem volt nálánál nagyobb bicskás Somogy, Baranya és Slavóniában. A dunántúli magyaroknak, a legnagyobbtól a legapróbbig, csak Csicsa volt. A többi temérdek Csicsától megkülönböztetve, valami különös, jelentőségteljes hangsúlyozással emiegették nevét, ami rögtönösen elárulta, hogy csakis az öreg ráczné — a groszmámit így nevezték — unokájáról vagy szóról.

Ki se győzné hátulgombolós korának hősi élményeit elreferálni. Tán még nevelői és házitartói sem. Anyai sorsát, hogy ezek a jámbor emberek, kikkel a sorsnak azt a keserves tréfát tetszett cselekedni, hogy a Csicsa

gyerek hunczut, ötletes agyát a komoly studiumok felé irányítsák, kitörülhetlenül és örökre szívükbe vésték a kis dezentort. Mert két három napi, legföllebb egy heti viharos barátkozás után, mint foghíjas volt kénytelen távozni a pompás kosztot, páratlan kényelmet s pedánsul minden pillanatra kiesztelt idegtépő bosszúságot nyújtó barátságos hajlékból.

A groszmámi majd megöszült. Abból mindössze annyi hiányzott, hogy egyetlen sötét szál nem volt található galambfésér hajában. Vég nélküli sóhajok, mint a szentiványi ének, hagyták el sürü egymásutánban öreg kebelét, míg részánia magát ama üdvös gondolat megvalósítására, hogy a Stefikét a városban kell iskoláztatni. Csak oly messzi ne volna! . . .

Athajókázott hát a Dráván, s bevitte Kaposvárra a gyereket. A Csicsa nem tudta minő czél vezérli a kis csónakot, s gyermeki gyöngédséggel csókolta le a groszmámi patakban ömlő könnyeit. Mindig ünnepnapja volt, ha a városba mehetett; most is a mulatságos kirándulásnak örvelezett, s az eljövendő jók fejében tanácsosnak vélte, ha becstületesen viseli magát. A groszmámi is ugy gondolkozott, hogy egyszerű dolog lesz a titokzatosság köpenybe burkolózva maradni az utolsó pillanatig, a heber Stefikétől még kitélnék, hogy ficzánkolásával a Drávába borítaná a csónakot.

Mikor rendbejött a dologgal, apró, sietős léptekkel nekivágott az utcáknak. Egyetlen búcsuzó csók nélkül szökött meg a drága gyermektől, s hazafele menvén egész uton, még a csónakból is vissza-visszatekintgetett, némi

Bánffy Dezső a községnevek magyarosításáról.

Báró Bánffy Dezső a Magyar Közélet cz. folyóirat legújabb számának élén a község- és egyéb helynevekről szóló törvény végrehajtásáról elmélkedik a nemzetiségi törvény szempontjából. A cikk az ugynevezett erős kéz ismert politikáját hirdeti és rámutat arra, hogy a községi nevek magyar hangzásu használatára még nem merítette ki a törvény célját. Már maga a törvény címe kifejezi ezt, midőn így szól: »törvényezik a község- és egyéb helynevekről«. A törvény gondoskodni kíván arról, hogy különösen az ország szélein divatban levő idegen hangzásu, legfőbbjére szláv, román és német neveket viselő telepek, puszták és havasok nevei is magyar hangzásuakká tétessenek. A magyar állam tulajdonát képező és kezelése alatt levő puszták és havasok egész sora visel idegen hangzásu neveket. Szükséges volna, hogy ezek, mint a magyar állam tulajdonát képező bányák és bányatelepek magyar hangzásu neveket viseljenek. Mi gátolja — ugymond — a nagy uradalmak tulajdonosait, hogy a törvényben kijelölt eszközök felhasználásával nagy uradalmak, puszták és havasok nevét ne magyarosítsák? Mi gátolja a szepesi városok hazafias magyar polgárságát és általában a felvidéki városok jó magyar polgárait, hogy telepük, pusztáik, havasaiknak magyar hangzásu neveket adjanak? Nem elég érzésben és szavakban szolgálni a magyar állameszmét, erős akarattal, kitartó törekvéssel, akarni kell megalkotni áthatottan a legszélsőbb sovénysza »nemzeti gondolat«-tól, az egységes magyar nemzeti államot.

Szocialista szavazatok gyarapodása Amerikában.

A legutóbbi választásoknak az Unióban az volt a legfontosabb jelensége, hogy a szocialista szavazatok száma majd félmillióra szaporodott. Massachusettsban több város teljesen a szocialisták kezében van, így például Brockton, mely nagyon jómódu tüzszökös amerikai elemnek a lakónépe. A szocialista szavazatok száma tavaly itt 921 volt, az idén azonban 2773-ra szaporodott. Rhode Island állam pedig azért lett »demokraták zsákmánya, mert a republikánusok nagyjából szocialista jelölre

aggodalommal, hogy nem fut-e utána a kijáratot dühös legényke.

Ha legközelebb nem is, de egy hét múlva hazaszökött. És ez így ment ezután rendszeresen: a groszmami minden héten meglátogatta a Stefikét, a Stefike meg minden héten hazaszökött.

Nó jól van! Azért mégis emiatt volt. És pedig csupán azért, mert éles esze, gyors fellogása volt. Falta a botúkat. A még a többi azon gondolkodott: közébe vogy-e a könyvet, vagy ráér még vele, ő már bevágta lezékéjét. Azután megkezdődött a sok kicsi komédia, de nem is tanult tovább egy fü se.

Az új, ismeretlen élet, a sok csintalan fü, erősen hatott rá, hogy megkedvelje az iskolát s a tanulást. »Elsőnek lenni mindenütt és mindenben,« ez a vágy sarkalta szüntelen. Így vált ki a többi közül a tanulásban is, a hunczúságban is. Tanárai sok galibát elnéztek a jó tanulóknak, de a csipősebb dolgoknál csipősebb megtorlást vettek maguknak.

Csicsát méltóságérzetében nem kevésbé sértette az ilyenfajta rendreállítás. Többszöri megisméltődéseknél sz. Pál példájára faképnél hagyta a tisztelt gyülekezetet.

Igy utazta be Kaposvár, Pécs, Szombathely városok iskoláit. Távozásakor mindenütt az a megkönyebbült sóhaj kísérte: hála Istennek, hogy elment. A kofák tetjedelmes köre még rémüldözött egy kicsit, ha valamelyik egy hozzá hasonló fiatal uracskát meglátott, de az osztálytársak többszörös meginterviewolása után holdogán megnyugodtak.

adták szavazatukat. Milwaukeeben pedig ilyen volt a pártok aránya: 26118 republikánus, 20762 demokrata és 11731 szocialista. Ez utóbbiak száma napról-napra szaporodik.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 8.

Elnök: **Dániel Gábor.**
Az ülés megnyitása után **Nyegre László** bemutatja a közigazgatási bizottság jelentését a **kivándorlási törvényjavaslatot** illetőleg.

Szederkényi Nándor örömmel üdvözlö a törvényjavaslatot s indítványozza, hogy az mindjárt az indemnitás után tüzessék napirendre.

Szell Kálmán: Első sorban a kormány tesz javaslatot a Háznak a munkaprogrammot illetőleg. Kéri, hogy a jelen esetben is járuljanak hozzá. Ő az indemnitás után be fog terjeszteni munkaprogrammot.

Thaly Kálmán: A kérvények mielőbbi tárgyalását kéri, mert azokban több nagyfontosságú és sürgős dolog van. Így **Rákóczy és Kossuth** érdemeinek törvénybe iktatását 52 törvényhatóság kéri. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Szell Kálmán: Ha a képviselő ur emlékezőnek egy privát kijelentésemre...

Thaly: Privát kijelentés volt.

Szell: Nem volt privát. Megmondta volt már régebben, hogy az indemnitás után mindjárt a kérvények tárgyalására térnek át.

Felkiáltások: Hát ha az indemnitás sokáig tart?

Thaly: A miniszterelnöknek ez a kijelentése presszió akar tenni, hogy az indemnitivel mielőbb végezzenek.

Szell: Tiltakozik ellene, hogy ő pressziót akarna gyakorolni. (Helyeslés a jobboldalon. Ellentmondás a szélsőbalon.)

Elnök: Napirenden a kivándorlási javaslat van, előbb arról kell határozni. Kéri, a Ház az előadó, vagy **Szederkényi** javaslatát fogadja-e el? Akik elfogadják, álljanak fel. (A többség feláll.)

Felkiáltások a szélsőbalon: Kisebbség.

Elnök: Csend! Kérlek!

Kubik: Nem hallottuk!

Rakovszky: Kéri az elnököt, ismétlje meg szavait.

Elnök: Hát hogy megérthessék szavaimat, legyenek csendben és figyeljenek. (Derűtség a szélsőbalon.) Misméltán a szavazás iránti kérdés.

A többség ismét elfogadja az előadó előterjesztését.

Hammersberg László: A közigazgatási bizottság jelentését mutatja be a **határrendőrségről.**

Lator Sándor: Ugyancsak annak a bizottságnak jelentését az **ullevéltügyről.**

Issekutz Győző: Bemutatja az **idegenek lakhatásáról** szóló bizottsági jelentést.

A jelentések kinyomatnak és szétosztatnak. Majd felolvassák az interpellációs könyveket. **Lengyel Zoltán** 2 interpellációja van bejegyezve.

Elnök: Napirend előtt **Kossuth Ferencz** kíván szólni. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbalon. Mozdás a jobboldalon.)

A Fejérváry-ügy.

Kossuth Ferencz: Célja felszólalásának az, hogy tisztáztassék az az ügy, amely fennforog és az a honvédelmi miniszter multkori nyilatkozata, melyet a pártja és a közvélemény úgy értelmezett, hogy ezt alkotmányos országban nem lehet mondani. Mert arról van szó, hogy egy alkotmányos miniszter csak előzékenységből hajlott meg a Ház határozata előtt. Az alkotmányos kormány vagy lemond, vagy feloszlatja a Házat, vagy meghajlik annak határozata előtt. Nyilatkozatot kér a honvédelmi miniszterrel, miképen értette multkori kijelentését.

Fejérváry Géza: Mikor felszólal, kétszer is hangoztatta a nemzeti jog biztosításának szükségességét. Itt tehát kétség nem forozhat fenn, hogy a Ház mentelmi jogát respektálja. E tárgyban **Rátkay** és **Mezős** kérdést intézett

a miniszterelnökhöz, aki válaszolt reá. O minden tekintetben magásvá teszi Szell nyilatkozatát.

Bizalmas felvilágosítás.

Rátkay: A pénzügyi bizottság tegnapi ülésén **Fejérváry** nyilatkozatokat akart tenni, de bizalmasan. Szólt azt felébe, hogy ő nem vállal kezeséget a bizalmaságokért. Ezt nem azért tette, mintba a lapoknak akarna szolgálatot tenni, hanem azért, mert attól tartott, hogy a miniszter olyat talál mo dani, melyet nem tart kielégítőnek a nemzet érdekében. Már most a gvallérság pecsétje alatt összeférhetlenséget csináljon magának éppen a népképviselői állásával. (Helyeslés a szélsőbalon.) Nem akarja, hogy jövőre ez ismétlődjék. Nem tartja helyesnek, hogy titkok pecsétje alatt tegyenek nyilatkozatokat. Ha a miniszter nyilatkozni akar, tegye meg itt a Házban, ha bizalmasan akar nyilatkozni, tarisanak zárt ülést. (Helyeslés.) Helyteleníti, hogy a pénzügyi bizottság ülései nem kerülnek ki csak protekciós uton a nyilvánosság elé. Ezek sokszor elferditve vannak. Pedig a pénzügyi bizottság üléseinek története becses anyag. Ezért indítványozza, hogy esküdt gyorsírókat bevihessenek a bizottságba. (Helyeslés.) Végül ismételtén hangsúlyozza, hogy a gvallérság pecsétje, titoktartása, a tegnapi illetőleg ne ismétlődjék.

Elnök: Konstatálja, hogy napirend előtt nem lehet határozni indítvány felett.

Fejérváry: Válaszol **Rátkay**nak a bizalmas kijelentéseket illetőleg. Maga részéről kötelességének tartotta, hogy a pénzügyi bizottságnak ne csak azt adja elő, amely az enciklopédiákban benne van, de felvilágosítsa mindenről, ami a javaslatokkal összefügg. Ha **Rátkay** nem kíváncsi arra, az az ő dolga, de sajnálja, hogy megakadályozta őt abban, hogy elmondjon olyan dolgokat, melyeket nem találnak sehol. Az ügynek nem ártott volna.

Lengyel: Annak se nem árt, se nem ha znál.

Fejérváry: **Lengyel** képviselő ur mindig többet tud. (Derűtség.) Ezért akart tenni bizalmas nyilatkozatot.

Endrey: Nem is lehet azt védeni, csak titokban.

Szell Kálmán: Nem helyesli **Rátkay** indítványát, hogy a bizottságokban gyorsírók legyenek. Mert az előkészítések nem valók arra, hogy azokat lejegyezzék, mert a törvényhozás munkájának rovására menne. Hiszen a Ház ülése nyilvános és itt mindent elő lehet hozni. A bizottságban a miniszterek felvált az igyekeznek, hogy miképen lehetne legcélszerűbben módosítani és helyesíteni az ügyeket, ezért nem tartja helyesnek a gyorsírók alkalmazását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Rátkay személyes kérdésben szólt fel. **Fejérváry** szeriate humorát akarta csillagtatni vele szemben. Ő úgy, a hogy a miniszter akarja, resz katona, de ahogy az ország, a haza kívánja, kiváló katona lenne.

A katonaság a pinczehelyi választásnál.

Fejérváry: De a közös hadsereg a választásoknál jól fogott. (Derűtség jobbról, mozdás a szélsőbalról.)

Rátkay: A miniszternek e nyilatkozatát nem tartja sem igazságosnak, sem méltányosnak. (Nagy zaj a szélsőbalon. Ugy van! Ugy van!)

Rátkay: Beüsméri, hogy Pinczehelyen véres választás volt. Amde ennek nem ő volt az oka, hanem a másik párt lépte át az alkotmányosság határát. Arról is meggyőződhetik a miniszter ur, hogy azt a véres választást én magam sajnálom legjobban. (Helyeslés a szélsőbalon.) Ami a gvalléri titoktartást illeti, erről fenntartja előbbi nézeteit. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Ezután a napirend következett: az indemnitási folytatolagos tárgyalása.

Vámtarifa és vámszövetség.

Rubinek Gyula nem tartja indokoltnak a függetlenségi párt állásfoglalását az indemnitási javaslat ellen. (Mozdás a szélsőbalon. Felkiált-

(Zajos: Óhó!) A nemzet rokonszenvével sem találkozik az. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Bizalommal viseltetik a kormány és működése iránt. A képviselőház nagyérdemű elnöke iránt.

Es bizalommal a kormány iránt különösen azért, mert Széll Kálmán a feje a kormánynak. A szabadelvűség tükrét elhomályosítani akarják.

Kubik: Dehogy akarjuk!

Förster: Sohse volt az tiszta.

Rubinek: De ez az elhomályosítás nem sikerül. (Helyeslés a jobboldalon.) Nem szólalt volna fel, de Barta Odön az ő személyét is belevitte a vitába. Ezért kötelességének tartja a felszólalást. Hivatkoztak volt a pozsonyi gazdakongresszusra. Hát hogy állnak ezzel? Azok a körök, amelyek ott a határozati javaslatot elfogadták, ama nézetet voltak, hogy az országnak azzal hasznát okoznak és nem mintha a kormányon akartak volna ütni. Az O. M. G. E. memorandumának indoka az volt, hogy felmondhatják a szerződéseket, avagy megsérthetik a visszafizetést, ezért kérték a kormányt, hogy az önálló vámtarifát mielőbb készítsék el. Mondják meg neki, hogy a vámtarifa nem a reciprocitás alapján áll-e. A vámtarifa létrejöhet vámszövetség nélkül is.

Szemére vetették a kormánynak, hogy a vámtarifát még most sem nyújtotta be. Hát ezt nem tartja hibának, mert az az okos taktika, hogy a puskaporunkat ne lövöldözzük el előre. Várjuk be, míg azok jönnek. Ösmerteti a német vámtarifát. A szerződések megkötésénél azt még nem lehet szentírásnak tekinteni, hogy annak létrejöttével nem lehetne szerződést kötni.

Barta Odön: Osmeri-e azokat?

Rubinek: Jobban, mint a képviselő ur. (Zajos közbeszólások a szélsőbalon. — Tartós zaj.)

Elnök: Tessék a szónokot meghallgatni!

Rubinek: Barta Odön határozati javaslatát nem fogadja el, ellenben elfogadja az indemnitit. (Helyeslés a jobboldalon.)

Barta Odön: Félreértett szavainak helyreigazítása címén kér szót és bizonyítja, hogy ő nagyon jól osmeri a német vámtarifát.

Szünet.

Szünet után

Gáll Sándor szólalt fel az indemnitás ellen. Beszéde elején reflektált Rubinek szavaira. Rubinek egy virágcsokrot akart át-nyújtani Széllnek bizalma jeléül. Amde a csokorhoz szükséges rózsákat a függetlenségi párttól akarta összeszedni. Nos mi erre nem vagyunk kaphatók. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Lengyel: De nem ám!

Gabányi: Minket nem szagolgat. (Derütség.)

Gáll: Rubinek sehogysem érthette el azt, amit akart, mert beszédéből hiányzik a logika meggyőző ereje. (Ugy van! a szélsőbalon.) Beszéde nem nyugtatta meg pártunk tagjait. Az ő nyilatkozatai és kormányzati tények nem fűdik egymást. (Ugy van! a szélsőbalon.) Majd Nagy Ferenczel polemizál és nem tartja helyesnek kijelentéseit, mert nem nyugtatja meg a nemzetet.

Ülés végén **Lengyel** Zoltán interpellált a szekerész önkéntesek különös párbaja és a törvényhatósági tisztviselők féljegye ügyében.

Fejérváry: Lengyel interpellációjára azt válaszolja, hogy az önkéntesek pofokodtak, miért is a párbajra utasítva őket, számalomból megtürték önkénteseknek. De akadott közöttük egy, ki gombostű karczolásnyi sebesülés után kijelentette, hogy tovább nem verekszik. Ezt a hőst el kellett távolítani az önkéntesi iskolából. (A választ tudomásul vették.)

Ezután **Lengyel** interpellált a városi és megyei tisztviselők kedvezményes vasuti jegyért.

Láng miniszter erre azt felelte, hogy a kedvezményeket korlátozni kénytelen a visszaélések miatt.

S nem is ad kedvezményt, még a tanítóknak sem.

UJDONSAGOK.

Gyászünnepély a papnevelő intézetben.

A nagyváradai lat. szert. papnevelő intézet növendékei, kik oly közel állottak boldog-émlékű bibornok-püspökünk nemes szívéhez, egy gyászünnep keretében fognak áldozni az elhunyt nagyevű főpásztorunk, dr. **Schlauch** Lőrincz emlékének.

A gyászünnepélyre, melyet e hó 10 én, szerdán az intézet nagytermében fognak megtartani, a papnövendékek irodalmi társulata a következő meghívót bocsátotta ki:

A nagyváradai l. sz. papnevelő intézet növendékeinek Borr. Sz. Károlyról nevezett társulata Istenben boldogult kegyelmes főpásztorának főmagasságu és főtisztelendő Dr. **Schlauch** Lőrincz bibornok-püspök urnak emlékére 1902. évi december hó 10 én a papnevelőben **gyászünnepet** rendez. Kezdeté délután 5 órakor.

Az ünnepély műsora a következő:

1. **Oh nagy Isten.** Zenéjét szerezte **Beleznay** Antal karnagy. Éneklé a növ. papság énekkara.

2. **Elnöki megnyitó.** Tartja **Molnár** János IV. é. np.

3. **Emlékezés.** Óda. (Pályadíjat nyert költemény). Írta és szavalja **Timár** Ambrus, II. éves növendékpap.

4. **Leáldozott egy élet.** Szövegét írta dr. **Némethy** Gyula. Zenésítette **Beleznay** Antal. Előadja az énekkar.

5. **Emléksorok Dr. Schlauch Lőrinczről.** (Részlet a pályadíjat nyert dolgozathól). Írta és felolvassa **Mazurek** Gyula II. é. np.

6. **Békén nyugodjál.** Zenéjét írta **Beleznay** Antal karnagy. Éneklé a növ. papság énekkara.

7. Zárószó.

Itt említjük meg, hogy a Katholikus Kör gyászünnepélye, — melyen **Radnai** Farkas püspök fogja az örökkeveltségbe elköltözött főpásztor emlékét méltatni — december 14-én vasárnap lesz.

Kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy a sajtó alatt levő

Tiszántul Nagy Képes Naptárát

ismerőseik körében ajánlani sziveskedjenek, mert a díszes kiállítású és gazdag tartalmu naptár nélkülözhetetlen, házagot pótló kézikönyve lesz minden háznak. Épen ezért gondoskodunk róla, hogy nem előfizetők is megszerezhessék; ez okból nagyobb meenyiséget készítünk egyenkinti eladásra is. Megrendeléseket elfogad és pontosan teljesít a

„Tiszántul“ kiadóhivatala.

A naptár ára 1 korona. Vidéki megrendelőinknek bérmentve kézbesítjük.

Tisztelettel

a „Tiszántul“ kiadóhivatala.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Királyunk ajándéka a pápának.** Jövő évi február 20-án lesz 25 éve, hogy **XIII. Leó** öszentségét pápának választották. Királyunk erre az alkalomra életnagyságban lefesteti magát és a képet a pápának fogja ajánlani.

* **Bejelentő hivatalok felállítása.** A belügyminiszteriumban most a bejelentési hivatalok felállításán dolgoznak. A miniszter azt óhítja, hogy minden törvényhatósági és rendezett tanácsu városban bejelentő hivatalok legyenek. Ezt főleg szociális tekintetből tartják szükségesnek. Ez idő szerint még a nagy vidéki városok leg többjében szintén hiányzik ez a fontos közrendészeti szervezet. A belügyminiszter megkereste a törvényhatóságokat s ezek között Nagyváradot és Biharmegyét; ez utóbbit azonban nem érdekli az ügy, mert egy rendezett tanácsu város sincs a területén. Nagyváradon már régi óhaj a bejelentő hivatal felállítása; szükség is volna rá, mert így mindenféle kétes existenciák tanyája a város. Pénz azonban nincs rá, különösen a mostani szűk időben.

* **Jóváhagyott alapszabályok.** A kereskedelemügyi miniszter a nagylétei ipartestület békéltető-bizottságának alapszabályait jóváhagyta.

* **Árlejtések a városnál.** Különböző szükségletekre és a város határának vadászati jogára tartott tegnap árlejtést Nagyvárad városa. Az árverelő küldöttségben Komlóssy József gazd. tanácsnok elnököl s jelen voltak: Ragány János főszámvevő, Hegedüs Géza főpénztárnok, Kőszeghy József főmérnök és Szűts Dezső jegyző. Az árlejtés, a ruházatot kivéve, előnyös a városra. A petróleumra és gyertya szállítására csak egy évre hirdetett a város pályázatot. A petróleumnál ifj. Popper József 38 kor., Munk Gábor 37-60 kor. és Kiss Károly 37-50 koronát kért métermázsánként. A legelőnyösebb tehát a Kiss Károly ajánlata, amely a jelenlegi szállítási árnál 7 koronával olcsóbb. — A gyertyára szintén ez a három kereskedő pályázott. Popper József 100 csomag gyertyát 82 koronáért, Munk Gábor 81.45 kor., Kiss Károly 81.40 koronáért (10 koronával drágább, mint jelenleg). — Nagyvárad város vadászterületének bérleténél 144 kor. volt a kikiáltási ár. A bérlet 6 évre szól. Farkas József 251, Nyilassy Károly 250, Hegedüs Géza 238 koronát ígértek a vadászati jogért: a legelőnyösebb tehát Farkas József ajánlata. — A város részére a következő hat évben szükséges irodaszerekre az egységáruk szerint osztályozva szintén három pályázat lett beadva. Helfy László, Láng József és Sonnenfeld Adolf pályáztak s ezek közül az utóbbi az előnyösebb. Különbösen az ajánlatot kiadták a számítások megejtése végett **Ragány** János főszámvevőnek. — A vízvezeték részére szükséges kőszén szállítására az általános hitelbank tett ajánlatot. A tüzepényi szenet wagononként 215 koronáért ajánlja. Eddig 220 koronát fizetett kocsinként a város a szénért. Az árlejtések eredményéről a küldöttség jelentést tesz a tanácsnak és a közgyűlésnek.

* **Ösztöndíj pályázat.** Az **Alapi-téle** ösztöndíjakból a nagyváradai lat. szert. káptalan adományozásához tartozó **öt 420 korona** állomás betöltésére a vallás- és közokt. miniszter a hivatalos lap tegnapi számában meghirdette a pályázatot. Ezen ösztöndíjakat első sorban **tiszántuli** származású, s csakis **róm. kath. vallású**, szegény sorsú, jeles előmeneteli tanulók nyerhetik el. A folyamodványok 1903. január 15-ig nyújtandók be az illető tanintézet előjáróságánál. Melléklendők a kérvényhez a születési bizonyítvány, az utolsó évvégi iskolai bizonyítvány, s a jelen tanév I. harmada végén nyert időszakai értesítő, illetőleg index; a családi s vagyoni viszonyt feltűntető hatósági igazolvány. Az egész pályázati hirdetmény különben teljes szövegében a hivatalos lap tegnapi számában megtalálható.

* **27 $\frac{1}{2}$ % helyett 2 $\frac{1}{2}$ % engedmény.** Nagyváradi városa a rendőrök, hivatalosok, tűzoltók, a vámszemélyzet és a kocsisok részére természetben szolgáltatja ki a ruházatot. A jövő évi költségvetésnél sok szó esett erről, mert az árlejtés még nem lévén megtartva, a főszámvevő nem vette tekintetbe a jelenlegi 27 $\frac{1}{2}$ % engedményt, hanem csak az egységárakat iktatta be a költségvetésbe. A pénzügyi bizottság és a tanács azonban igen tekintélyes összeget törölt a majdan elérendő engedmény reményében. Azonban a remények nem teljesültek, mert a tegnapi megtartott árlejtésnél alig értek el valami engedményt. Ausländer S. 2 $\frac{1}{2}$ %-ot, Teszler Simon 1 $\frac{1}{2}$ %-ot, Weisz Károly 1 $\frac{1}{2}$ %-ot engednek, míg Szirmay és Nagy nem engedtek semmit az egységárakból. Ezt a kedvezőtlen eredményt azzal magyarázzák, hogy most finomabb szövetet kíván a város a szegődményesek ruházatához. Így a jövő évi költségvetés ezen rovata tetemesebb összeggel kevesebb, mint a tényleges kiadás lesz.

* **Athelyezett hadapród.** Varga László csendőrhadapród ideiglenesen Nagyváradra helyeztetett át.

* **Kulturpalota Debreczenben.** Említettük, hogy **Fraknoi Vilmos** püspök, a múzeumok és könyvtárak országos felügyelője Debreczenben időzött, hogy a kollégiumi könyvtár és a városi múzeum ügyében megállapodásra jusson. Kedden ez ügyben **Puky** főispán elnöklésével nagy gyűlés volt a városházán Fraknoi részvételével, melyen Fraknoi nagyszabású beszédére nagy lelkesedéssel kimondták, hogy a múzeum elhelyezhetése céljából kívánják egy kulturpalotát létesíttetni. A gyűlésből táviratilag üdvözölték **Wlassics** minisztert, s kérték előre is jóakaratu támogatását céljuk kivételéhez.

* **Tanítók esküvéje.** Az új utasítás 39. §-a értelmében az összes községi tanítóknak esküt kell letenniük. Mint nem egészen megbízható forrásból értesültünk, a községi tanítók alig várják már, hogy megessék őket. Az esküvési szertartást **Sipos Orbán**, min. tanácsos ur a jövő hónap 10-én fogja megtartani. Arra az összes községi tanítók egy-egy új utasítással a kezükben a következő sorrendben fognak felvonulni: Az első sorban lesznek az igazgatók kor- és rang szerint páronként: **Réz Mihály** — **Rátkay József**, **Vaday József** — **Varga Teréz**, **Balogh Károly** — **Markovits Pál**, **Aberle Hermin** — **Winkler Lajos**, **Bodnár János** — öv. **Rechné Bauer Zsófia**. A második sorban hogy kik lesznek, még nem állapították meg hivatalosan, de a vezetőség mindenestre olyan tapintattal fogja keresztülvinni a dolgot, hogy mindenki meglegye — a párját. Majd annak idején részletesen beszámolunk a fényes esküvőről, a melynél tanuként **Gramma Döme** és **Gábel Jakab** fognak szerepelni.

* **A kereskedők kórodája és az izr. kórház.** A belügyminiszter a városhoz intézett levelében kifogásolja a nagyváradi kereskedők kóroda és az izraelita kórház állapotát. Az előbbi nincsen kellőleg felszerelve, s ajánlatosabbnak tartaná a miniszter, ha a kóroda megszüntetése mellett az alapvagyonát a bihar-megyei közkórház alapjához csatolnák, s tagjai ott nyernének ápolást; — az izraelita kórháznál pedig nedvesek a falak, s nincsenek meg a szükséges helyiségek. A miniszteri leirat folytán a két intézet haladékat kér. A kereskedők kóroda egyesület kijelenti, hogy a kórházat fenn akarja tartani, s kellőleg berendezi és felszereli. Az izr. szentegylet pedig értesíti a várost, hogy a kórház teljesen újjáépítését már elhatározta. Dr. **Baróthy Akos** városi főorvos azzal a javaslattal terjeszti be a két intézet nyilatkozatát a tanácshoz, hogy az 1902. év május 1-ig adják meg a kért haladékat a berendezésre, illetve az építés megkezdésére.

* **A nagyszalontai képviselőválasztás.** A választási mozgalom mind nagyobb mérvet ölt a nagyszalontai kerületben. A kortések bejárnak a községekbe s kapacitálják a választókat. Nagyszalontán sincsen egyetértés az ellenzéki szavazók között. A központi választmány által a választáshoz kijelölt két jegyző: **Kosztá János** és **Szemes Péter** ezen tisztségükéről lemondottak s erről az alispánt mint a központi választmány elnökét értesítették. Azt hozzák fel indokul, hogy mint községi jegyző, illetve anyakönyvvezető el vannak foglalva. **Szunyogh Péter** alispán azonban a lemondásokat nem fogadta el, hanem utasította őket, hogy a december 11-én Nagyszalontán megejtendő képviselőválasztáson mint jegyzők vegyenek részt.

* **Modern szobaleány.** A haladó korszellemről tanúskodik ma minden; még a szobaleányok is.

Egyik nagyváradi ügyvéd irodájában a modern kornak megfelelőleg sokszorosító géppel dolgoznak. Ha egy periratot ki kell állítani tíz példányban, egyszerűen leírják vegytintával egyszer, rászorítják egy lemezre s aztán ha kell, akár ötven példányt is lehúznak róla.

A napokban is valami igen fontos perirat készült el. Sürgős is volt a dolog, sok példány is kellett, leírták hát vegytintával s a szöveget rászorítva a matricára, izgatottan, gyorsan lehúzták az első példányt.

Az ügyvéd úr beletekintett s rémülten ült le a székébe.

Szólt u. i. a perirat kezdete ekképpen:

Tekintetes kir. Törvényszék!

Szivem bálványal

Mikor tegnap kisöpörtem a sok vaczakot, kinéztem az ucczára és megláttam a te szép kipedet. Tuttam, hogy másra veded ugyan a szemedet, de azért nem montam, hogy fusson ki mind a kettő,

Az ellenem indított rendes perben viszonzválaszomat beadom és

csak azt kívántam, bárcsak tudnád, hogy én szívemet

következőkben terjesztem elő: Az első látogatás csal. Az üllegeket

neked tartottam fenn s megfogadtam, hogy ha keservesen veszed bár, de javadra szolgál . . .

Stb. Egy sor perirat, egy sor szerelmes levél — mi az ördög lehet ez?

Az ügyvéd ur a házi vizsgálóbíró szerepét vette át s a vizsgálat nyomra is vezetett. Sikerült megállapítani, hogy a szerelmes levelet — a szobaleány írta és sokszorosította, de elfelejtette a szöveget a matriceról lemosni.

Hogy a sokszorosított szerelmes levelekkel mi történt, arról hallgat a krónika.

* **Városházából iskola.** A jövő év végével a városi hivatalok beköltöznek az új városházába s a régi hivatali helyiségek felszabadulnak. A városi tanács ezen költözködés által segíteni óhajt azon az abszurd állapoton, hogy az olasz községi leányiskola a körözponton sötét, alacsony helyiségekben van elhelyezve s a mostani városháza helyiségében akarja a leányiskolát elhelyezni. Az iskolaszék azonban így nyilatkozott, hogy ezek a helyiségek nem alkalmasak az iskola céljaira. A városi tanács azonban nem fogadta el az iskolaszék nyilatkozatát, hanem megbízta a város főmérnökét, hogy az épületet vizsgálja meg s tegyen előterjesztést, hogy minő átalakítások kellenek az iskola részére.

* **A színházi kellékes és az óra.** Néhány héttel ezelőtt még a Szigligeti-színház szolgálatában állott egy Berényi nevű egyén s kellékes szerepet töltött be nagy szakértelemmel s buzgósággal. Sőt buzgóságában annyira ment, hogy igazgatója nevében oly tárgyakat is kért kölcsön egyes darabok előadásához, melyek nem voltak szükségesek s így a tárgyak kölcsönkérésével meg sem bízták. Így tett két héttel ezelőtt a San Toy előadása előtt is. Lélekrohant ment át a színház közelében lakó

Schmutzler óras üzletébe s tolmácsolta Somogyi kérését, hogy legyen szives Schmutzler egy ébresztő órát átengedni a San-Toy darab előadásához. — Schmutzler készséggel tett eleget Somogyi kérésének, s átküldött egy vadonatúj tiz, koronát testvérek közt megérő ébresztőt. Schmutzler várt, hogy mikor kapja óráját vissza, de bizony hiába várt. Tegnap végre megunta a várakozást s átment a színházba személyesen visszakérni jószágát. Ott aztán világos lett előtte a helyzet, hogy miért nem kapta vissza eddig óráját. Ugyanis: 1.) Berényi senki sem küldte órát kölcsönözni, 2.) Berényi mikor az órát kölcsönkérte, a színháztól minden búcsuszó nélkül megugrott. A rendőrség nyomoz.

* **Keckeméthy nyoma.** A »Berliner Tagblatt« tegnap érkezett számában megmagyarázza, hogyan kelt szárnyra Berlinben **Keckeméthy** elfogatásának híre. Ugyanis a berlini detektív-ügynökségnél alkalmazásban lévő **Neumann** nevű detektív, a ki annak idején Berlinben is kutatott Keckeméthy után, Amerikában lakó bátyjától november 28-án táviratot kapott, melyben tudatta vele, hogy Keckeméthyt Homesteadban Indiana államban letartóztatták. Ezt a táviratot Neumann több berlini lapnak el akarta adni, azonban a lapok nem hitték a hírt és nem akarták azt felhasználni. Erre Neumann Bécsbe fordult és a hírt eladta az »Extrablatt«-nak, a melyből azután a budapesti lapok is megkapták. Hogy mi igaz az egész dologból, erre nézve e pillanatban nem lehet határozott választ adni. A budapesti rendőrség tegnap táviratilag tudakozódott a new-yorki osztrák-magyar konzulátusnál, eddig azonban választ nem kapott.

* **Meglőtt leány.** Hétfőn este B.-Böszörményben nagy fonó volt a község egyik legvagyonosabb polgárának, **Bonczos Mihály**nak a házában. A fonóban a falu összes szép leányai ott voltak, köztük **Bereczki Agnes**, kinek kezére nem egy legény vágyakozott a faluban. A szép leánynak többek között egy **Kulnári Sándor** 19 éves deli természetű parasztleány udvarolt erősen s már-már azt hitte mindenki, hogy elnyeri feleségül, mikor egyszer a leányzó egy szép napon teljes kerek egy esztendeig tartó komoly udvarlás után kiadta az utját lakásukból Kulnári Sándornak. A legény ezért szegényében bosszút forralt Bereczki Agnes ellen s csak alkalomra várakozott, hogy tervét végrehajtsa. Erre jó alkalmul kínálkozott Bonczos fonója. Ott találkozott a két ellenség. Kulnári mikor meglátta, hogy egykori szerelmé tárgya ott van, előkapta revolverét s a leányra lött. A jelenlévő fehérség visongva futott össze a meglőtt leány segítségére, a férfiak pedig ártalmatlanná tették a lövöldöző legényt. A súlyosan sérült leányt tegnap beszállították a közkórházba, hol gondos ápolásban részesítik, a legény pedig az ügyészség fogházában várja az igazságszolgáltatás sujtó kezét.

* **Csak ötösével.** A katonaság sok tekintetben kivétel; előnyöket élvez olyan helyeken is, a hol a civilek terhet viselnek. Ez még csak megjár, ha hivatalos funkciót végeznek, vagyis szolgálatban vannak. Ilyen előny a gyalog hidak használata. Üres idejükben csapatosan sétálnak rajtuk keresztül. Az ilyen kedvtelő azonban igen rontja a fahidakat, miért is a városi tanács megkeresi a katonai parancsnokságokat, hogy a katonák tömeges átvonulását tiltsák be s legfeljebb a katonák menjen keresztül egy csapatban a hidon.

x Szives olvasóink figyelmét felhívjuk a **Strohmayer Pál** czég mai lapunkban közölt hirdetésére. 350.

IRODALOM.

Spirago katekizmusa. Spirago F. a magyar nyelven is elterjedt felnőttek katekizmusának szerzője, nagyobb művéből iskolai katekizmust állított össze. Spirago iskolai katekizmusának második kiadása jelent meg ma-

gyar nyelven e czim alatt: Katholikus Katekizmus nagyobb-foku iskolák számára, Adjutus Secundustól, Szatmáron.

Spirago iskolai katekizmus szellemes, korszerű és valóban gyakorlatias; a nevelés-tan követelményei szerint a népek és a tanulóknak gondolkodási módjához van alkalmazva; gyönyörű összhangban egy könyvben egyesíti a vallástan összes ágait: a hittant és erkölcs-tant, a bibliai történeteket, szertartást és egyháztörténelmet. Minden kérdés meg van magyarázva; hasonlatok, példák oly vonzóvá teszik a magyarázatot, hogy ezen katekizmus az iskolán kívül is kedves olvasmányt képez. Szerző nem csupán az értelemre, hanem a kedélyre és akaratra is tekintettel van. A munka tulajdonképpen nem egyéb, mint a kor színvonalán álló Deharbe-féle katekizmus.

A Nagy Katekizmus tankönyvül alkalmas mindazon iskolákban (képezdékben, stb.) melyekben a püspöki tanterv értelmében a vallástant két vagy három éven keresztül katekizmusi alapon kell tárgyalni. A magyar kiadás továbbá a közép katekizmus tanításánál elsőrendű vezérkönyv, mely nélkülözhetővé tesz vaskos kötetek kezelését. Emellett kitűnő családi és házi katekizmus, mely rövid kivonatokból a terjedelmesebb Felőttek Katekizmusát.

A Nagy Katekizmus ára fűtve 2 korona, kötve 2 korona 40 fillér. Kapható *Adjutus Secundus* áldozópap czimén *Szatmáron*.

EGYESÜLETEK.

A koldusápoló intézet gyűlése.

A szent Lászlóról nevezett nagyváradai koldusápoló és gyermek menedékház egylet *7. hó 10-ik napján d. u. 5 órakor* saját helyiségében közgyűlést fog tartani, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1902. évi december hó 2-ik napján. *Az egy-leté elnökség.*

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: San-Toy.

Péntek: Loute (premier.)

Szombat: Loute.

Vasárnap d. u. Goldstein Számi, este, Casanova.

A csók.

Ugy látszik, a Csók, nagy betűvel írva és színpadról hallva nem sokakat érdekel Nagyváradon. Legalább a színház olyan üres volt, mint szokás szerint, azzal a különbséggel, hogy a megjelent csekély számú közönség egy része (a legfelsőbb régiók) folyton hápogott, köhögött és veszekedett, úgy hogy a darab egyes részeit alig lehetett hallani.

Nem is sokat veszítettünk. A társulat legnagyobb része meg volt róla győződve, hogy a darab vagy öt évig megint nem kerül színre, mire vesződjenek hát olyan szereppel, melyben minden öt évben egyszer lépnek üres padosorok elé? Ott a sugó neki való ez a darab.

Természetes, hogy így aztán a megakadást nem is lehetett elkerülni. *Vank* csak hosszas gondolkodás után szánta rá magát a megszólalásra; akkor is jobb lett volna hallgatnia. Hogy a többi hibát se hallgassuk el: *Deési* megint örökös karoyjogtatással, testgyakorlással akart halni, *Kováts* Lajos semmi élénkséget sem hozott színre, a csak kellemes organuma mentette meg, *Szatmári* pedig a darab költőségét sivár prózára fordította, s mindig kizökkentett a költői hangulatból, feledvén, hogy nem bohózatban játszik. *Tóth Elek* és *László*

Iren kis szerepeikben jók voltak; igazi sikert azonban csak *Kovács Mariskáról* (a királyné) és *P. Szép Olgáról* (Maritta) jegyezhetünk fel. Mind a ketten megérdemelték a tapsokat: *Kovács Mariska* igen szépen szavalta a csengő jambusokat, *P. Szép Olga* pedig életet hozott élénk játékával az álmos színpadra.

Ezt az álmisságot különben nem panaszképp írjuk ide, mert hogy lelkesüljön a színész akkor, ha a közönség a Csók előadásán jobbnak látja otthon maradni és aludni. —r.

Csepürágók. Jelentettük már, hogy ezt a nagyon népszerű, gyönyörű muzsikájú operettet új kitűnő szereposztásban frissítik fel a Szigligeti-színházban. Rédey Szidi, Bilkey Irén, Pintér Imre és Heltai Jenő játszik az operett fő szerepeit. A darab már legközelebb színre kerül.

Loute. A modern bohózatirodalomnak, mely a csatornák levélével lebuja szellemeségeit írja meg, egyik terméke a *Loute*. Van benne kacagató mondás és helyzet bőven, de csak akkor szeret rajta a férfi, ha biztosítva van róla, hogy csupa dohányzó van jelen; máskülönbé bizony elrestell magát mindenki. Előreláthatólag a holnapi előadás az lesz, a minek jeleztek: orfeumi előadás, csak uraknak és csak felőtteknek. A czimszeres H. Novák Irén kreálja. A további szereposztás ez: Dupont — Tóth Elek, Castillon — Krasznay, Francolin — Dési, Baburon — Szatmári, Bru — Bognár, Des Echantetterné — T. Pogány Janka, Reneó leánya — Bilkey Irén, Marchaisonné — Benkő Jolán. A darabot Krasznay Andor rendezzi.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 77.

Béret 62. sz.

Ma csütörtökön, 1902. december 4-én:

San-Toy.

Operette.

S Z E M E L Y E K:

A chinai császár — — —	Krasznay Andor
Szing-Hi, a császár főudvar- mestere — — —	Vank István
Yon-Ho, mandarin — — —	Szatmári Arpád
San-Toy, leánya — — —	Bilkey Irén
Csu-li, a mandarin szolgája —	Heltai Jenő
Sir George Preston, angol kon- zul Csinka-Csongban — — —	Csatár Győző
Poppy, leánya — — —	Székely Anna
Bobbie, fia — — —	Pintér Imre
Benson, hadnagy, Poppy vőle- génye — — —	Tóth Elek
Dudley, Poppy komornája — —	Amon Margit
Fo-Hop, chinai diák — — —	Perényi József
Vun-Lung, a császár testőröl- gyeinek örökös káplárja — —	Benkő Jolán
Miss Trixi, táncosnő — — —	Kulinyi Mariska

HELYEK: Nagypáholy 7 frt. főtiszt és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászek, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 30 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzsek 30 kr. Főtiszt állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a főtisztre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, december 5-én:

LOUTE.

Vigjáték.

TANUGY.

Uj abc tanítási módszer Nagy-Váradon.

A legelemibb, de egyúttal legnehezebb tanításnak, az írás és olvasás tanításának a könnyítésén régóta fáradoznak a paedagogusok.

Nagy apáink még a silabizálás nehezen és lassan dőző rendszerére szerint tanulták az abc-t. Bele telt három álló esztendő még megtanultak írni olvasni.

Később a silabizálás helyét a szemléltető és majd a hangutánzó módszer foglalta el, melynek segítségével egy év alatt megtanulják a gyermekek a tudományok elemeit a betűvetés és olvasás nehéz mesterségét.

A XX. századnak, a villanyosság és automobil gyorsan repülő századának már ez az egy év is nagyon sok az abcre, azon törik fejüket a paedagogusok, hogy ezt is megrövidítsék.

Ugy látszik, fáradozásuk sikerült is.

A találmány francziák rájöttek, hogy sokkal hamarabb megtanulják a gyermekek ismerni a betűket az ugynevezett *phonomimikai* azaz *hangutánzó módszer* szerint, mely az egyes betűket olyformán ismerteti, hogy mind-egyiket bizonyos jellemző hangutánzó geztus-hoz köti.

Ezt az új rendszert *Tomcsányiné* Czukrász Róza ültette át a magyar paedagógiába s némely helyen már megpróbálkoztak vele, még pedig — mint tapasztalat után állíthatjuk — feltűnő szép sikerrel.

Nagy-Váradon szeptemberben kezdte alkalmazni a hangutánzó módszert az *ujvárosi rom. kath.* (káptalani) iskolában ennek a régi jó hírnevű iskolának kitűnő tanítója, *Bérczi János*, ki az idén az I. osztályt tanítja.

A gyermekeknek nagyon megtetszett az új módszer; olyan kedvvel fogtak hozzá a hangutánzás nyomán a betűk tanításához, hogy harmadfél hónap alatt megtanulták az egész abc-t. Más esztendőben a régi módszer mellett Húsvétkor alig tudtak annyit, mint most december elsején, amikor már az összetett mássalhangzókat tanulgatták. Es emellett másik nagy előnye az új rendszernek abban is nyilvánul, hogy még a gyengébb tehetségű gyermekek sem maradnak el annyira, mint az előtt történt. 66 tanuló közül csak kettő nem tudja még az abc-t, kik közül az egyik csak november végén iratkozott be.

Mindezeket nem azért írtuk meg, hogy nyilvánosan dicsérjük az illető, különben igen derék tanítót, hanem hogy felhívjuk a szakemberek figyelmét a paedagogusok körében nagy bizalmatlansággal fogadott új módszerre, melyről immár a gyakorlati eredmény után lehet ítélni.

Közönség köre.

A Katalin-estély elszámolása.

A biharmegyei és nagyváradai nőegylet által az elagzott nők menházának alapja javára nov. hó 24-én rendezett Katalin-estély alkalmával eladott belépti jegyekért 574 korona, felülfizetésekből pedig 178 korona folyt be. A kiadások 312 korona 60 fillért tettek ki, s így az estély jótékony célra 439 korona 40 fillért jövedelmezett. A 178 korona felülfizetéshez hozzájárultak: báró Luzsinszky nővérek 10 kor., Sável Kálmán 3 kor., dr. Radó Ignác 4 kor., báró Gerliczy Félix 10 kor., dr. Dési Gézáné 10 kor., Papp Anna 4 kor., Schwartz Abrahamné 4 kor., dr. Beöthy László 1 kor., Mangra Vazul püspök 18 kor., Grosz 2 kor., Nadányi Jenőné 1 kor., Rádi Odonné 2 kor., Balogh Samuné 4 kor., Kovács Béláné 1 kor., Friss Zsigmondné 3 kor., László Dávidné 2 kor., Weisz Bernátné 2 kor., Fényes Maudoné 2 kor., Elek József 4 kor., dr. Kornstein 4 kor., dr. Berkovics Zsigmondné 3 kor., Lukács Gyuláné 2 kor., Fekete Sándorné 2 kor., Aron Salamonné 2 kor., dr. Papp Coriolán 2 kor., Csicsay Alajos 1 kor., Molnár Lajosné 4 kor., Wechsler Adolfné 5 kor., Sonnenfeld Józsefné 2 kor., Hant Frigyesné 2 kor., Pollák

Zsigmondné 2 kor., Deutsch K. J. né 4 kor., Kandelné 2 kor., Spitzer Lajosné 2 kor., Rendes Vilmosné 6 kor., özv. Lukácsné 2 kor., Fűchsl Berta 4 kor., Weinberger Lajosné 2 kor., Reiszmann Mórné 6 kor., dr. Gerő Sándor 4 kor., Andrányi Gusztáv 6 kor., Moskovics Adolfné 2 kor., Farkas Józsefné 2 kor., Anlauf Jánosné 2 kor., Ember Emánuelné 1 kor., Kugler Róza 1 kor., N. N. 1 kor., Vértessy Andorné 1 korona és a rendezőbizottság tagjai 12 koronával. Mely jótékony adományokért hálás köszönetet mond.

özv. báró Gerliczy Félixné, elnök.

TAVIRATOR.

A király betegsége.

Bécs, december 3. (Saj. tud. táv.)
A király betegségének hírére az egész világról érkeznek levelek a főudvarmesteri hivatalhoz, melyekben különféle orvosságokat, recepteket ajánlanak, többnyire földmivesek és iparosok.

A kolozsvári kivégzés.

(Friedrich a síralomházban.)

Éjjel érkezett táviratunk.

Kolozsvár, decz. 3. A kolozsvári levélhordó halálra ítélt gyilkosának kivégzése mára volt kitűzve, de Bali Mihály csak reggel jelentkezett az ügyészségen. Így tehát ma csak az ítéletet olvasták fel Friedrich előtt, aki halál sápadtan, idegesen reszketve hallgatta halálos ítéletét. Mikor megtudta, hogy a király sem kegyelmezett, jajgatva kiabálta:
— *Hát nincs kegyelem! Kivégeznek, pedig megbántam! Végem! most már nincs sok hátra!*

Aztán sirva kérte az ügyészt, hogy csak addig ne végezzék ki, míg az anyja kegyelmet kér Bécsben. Majd az elnökhöz fordult, s zokogva kérdezte:

— Mikor végeznek ki?

— Reggel — felelte tompán megilletődve az elnök.

Friedrich védője azonnal táviratozott kegyelemért a királyhoz s Majláth püspöknek közbejárásért.

Az ítélet felolvasása után Friedrich összerogyott s kocsin szállították a síralomházba.

A hóhérnak nincs nyugalma a kíváncsiaktól, s kénytelen az ügyészségen berendezett szobát őrizni.

Érdekes az is, hogy szállást sehol sem adtak a hóhérnak, s így kénytelen volt az ügyészség külön szobát berendeztetni számára.

A kíváncsiak ezrei tolongnak az ügyészség előtt, az akasztásra belépő jegyekért valósággal megostromolják az ódon épületet.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, decz. 3. (Saját tud. táv.)
A pénzügyi bizottságban Komjáthy három óra hosszat beszélt s már is 4 határozati javaslatot nyújtott be. Holnap folytatja.

Fiumei sztrájk.

Fiume, decz. 3. (Saját tud. táv.)
A kikötő munkások este összetűztek a rendőrséggel. Egy ember súlyosan megsebesült.

A sztrájk.

Marseille, december 3. Ötödfélezer sztrájkoló elhatározta, hogy udvözli a kormányt pártatlan magatartásáért, a mely az egyéni szabadságot biztosítja és egyturalat a katonaság és rendőrség visszarendelését kívánja. A sztrájkolók maguk szereznek fel egy hajót, a mely az utasokat Algirba viszi. A rakodópartokon teljes nyugalom van. (M. T. I.)

Roosevelt üzenete.

Washington, december 2. A kongresszushoz intézett elnöki üzenetben a következőket mondta Roosevelt: Még folyton a határtalan fejlődés korszakában vagyunk. Mint nemzet nagy szerepet vittünk a világban és elvagyunk tökéelve arra, hogy jövőre még nagyobbá tesszük szerepünket. Hitvallásunk nem a győzelem ember hitvallása, hanem a remény és a diadalmas törekvés evangéliuma. Nem riadunk vissza a harcoktól. Nagy problémákkal van dolgunk külföldön és még nagyobbakkal itthon, de meg is tudjuk oldani őket. Anyagi jólétünk mostani nagy foka a gazdasági erők, törvényeink, politikánk és mindenekelőtt nagy polgári tulajdonságaink évszázados kifejlésének következménye. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

153

— Miből fogtok élni?

— Cseremis kukoriczát ültetett, meg szőlők is van és hálóval madarat fog. Nem fog szerelemesed éhen halni, hiszen te is hoztál neki nyálánságot, csak éppen madártej nem lesz asztalán. Innen el nem menekül s ha csak a te embereid szája el nem jár, egy lélek sem fogja megtudni, hogy itt tartogatód.

— Megeskettém az embereimet, hogy hallgatni fognak. Derék, kipróbált harcos valamennyi, aki inkább darabokra vágatná magát, mintsem hogy csak egy szót is elárulna. Hanem azt beszélted nekem, hogy hozzád messzi vidékekről is elzarándokolnak jóslatért!

— Barkovóból jönnek néhányan, meg másnann is, de csak ritkán, de ott a folyónál megállanak, a szorosba nem merészkednek bejönni nagy félelmökben. Láttad a csontokat az uton? Néhányan mégis betolakodtak: azoknak a csontjai hevernek ott.

— Te ölted meg őket?

— Hogy ki ölte meg, az nem fontos. Az a fő, hogy aki jóslatot nézni jön, megáll a szoros szája előtt. En idejövök a kerékhez, benézek a vízbe s amit benne látok, azt hírülviszem a jóslatot várónak. Majd a te dolgokban is megkérdezem most a vizet. Csak azután lássak is benne valamit, mert a víz fősvénykedni szokott.

— Csak valami rossz jóslatot ne láss!

— Ha rosszat olvasok benne: nem mégy el tőlünk. Így is jobb volna, ha itt maradnál!
— Mennem kell. Chmielnickij irást küldött utánam Barba, hogy nyomban jöjje vissza, Krsywonos is rám parancsolt. A lengyelek most nagy sereggel törnek reánk, ugyancsak össze kell tartanunk.

— Mikor jössz vissza?

— Magam sem tudom még. Olyan nagy csatánk lesz, mint amilyent még soha senki sem vívott. Vagy mi veszünk el, vagy a lengyelek. Ha megvernének, idemenekülök, itt rejtőzöm el, ha mi győzünk, utnak indulok szép szerelmeimmel s Kiewben telepszünk meg.

— Hát ha elesnél?

— Azért vagy jósnő, hogy előre megmondj, ha így esik.

— Azt csak bizd reám. De mit csináljak majd a leánnyal? Kitekerjem a nyakát?

— Ha csak egy ujjal is érinted őt, ökör

farkára köttetlek s úgy hurczollak a vesztőhelyre.

Elgondolkozott azután borongva a kapitány s így szólott:

— Ha elesem, mondd neki, hogy gondoljon reám!

— A hálátlan lengyel leány! Hogyan maradhat hideg ekkora szerelem láttára? Csak engemet választottál volna, majd nem huzódoznám!

Nagyot nevetett, hogy elővillant valamennyi foga és vihogva kétszer is oldalba bökte a kozákat.

— Menj a pokolba!

— Sohse szitkozódjál, ugyis tudom, hogy nem illem hozzád!

Bohún nem felelt, hosszan, merőn emelte a vizet, mintha ő is jóslatot olvasna belőle. Azután megszólalt.

— Horpyna!

— Mit akarsz?

— Fog-e búsulni, ha elmegyek?

— Ha nem akarod őt amugy kozákosan engedelmességre kényszeríteni, akkor jobb elmenned.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

G. Zs. B. Budapest. Ami a lap szétküldését és címmezését illeti, méltóztassék mindenkor egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni. Mostani üzenetét átadtuk a kiadóhivatalnak, amely gondoskodni fog, hogy rendben legyen a dolog.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdák nagygyűlései.

A gazdák két nagy országos testülete: az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége december hónap 14. és 15. napjain tartja rendes évi közgyűlését, illetve VII. nagygyűlését. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének december hónap 15-én tartandó közgyűlésén Darányi Ignác földmívelési miniszter képviselővel nemeskéri Kiss Pál államtitkárt, ennek akadályoztatása esetén Tormay Béla miniszteri tanácsost bizta meg. Mind a két gyűlés a Köztelek nagytermében lesz. Hogy a tagok indítványai vagy beadványai tárgyalás alá bocsáthatók legyenek, legalább tíz nappal korábban kell az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökéhez vagy igazgatójához, illetve a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége elnökéhez vagy végrehajtó bizottságához be- küldeni.

Magyarországi Gazdasági Társaság

Társasági jelentés

— A Társaság évi beszámolója —

Értéktábla

Budapest, decz. 3.

Oszták hitei	662
Magyar hitel	697
Allamvasút	687 50
Rémszék	465
Magyar posták	464 50
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, decz. 3.

Buza októberre	7.78
Buza áprilisra	5.82
Tengeri	6.71
Rozs okt.	6.89
Zab ápr.	11.90
Káposzta, repce, napj.	—

Hivatalos árfolyások

a budapesti áru- és értéktáblán 1902. decz. 3-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.20
Magyar koronajárdék	97.95
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 3 1/2%	—
Magyar keleti vasúti államkölcsön 18.8-ból	—
Magyar földtehermentesítési kölcsön 4%	98.
Italmérési jog megváltási kötvény	100.

Horvát-szlávonföldtelehermentési kötvény	98
Magyar nyeresémi-sorsjegyek kölcsön	199 50
Társasági részvétel sorsjegyek kölcsön	156 50
Osztrák járadék papírban	100 50
Osztrák járadék papírban	100 50
Osztrák járadék aranyban	120 50
Osztrák korona járadék	100 15
Osztrák államsorsjegyek	150 50
Osztrák magyar bank részvény	15 50
Magyar hitelbankrészvény	7 4
Osztrák hitelintézet részvény	686 50
Párisi visita	19 08
20 frankos arany (Napoleon'dor)	117 05
Németbirodalmi márka	23 40
Londoni visita	96 25
20 márkás arany	28 48

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

80 kr. **UJ!!** 80 kr.
ÓRÁS-ÜZLET

Diószeghy Istvánműorás és látszerész,
Nagyvárad, Nagy-Teleky-utca 41 szám.

Elsőrendű óra javító műhely, hol minden órát kivétel nélkül egy évi jótállás mellett csak **80** krért javít meg, gyorsan és pontosan.

Továbbá raktáron tart a legjobb gyártmányu fali inga- és zsebórákat.

Egy kitűnő gyártmányu új szekrény óra **1** frt **20** kr.

Egy óra üveg csak **10** kr.

80 kr.

285.

80kr.

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehető.

Ertekezhetni a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

Szabászati tanfolyam!

Tisztelettel értesitem az intelligens hölgyközönséget, hogy a mai naptól kezdve hatóságilag engedélyezett

szabászati és varrótanintézetet

nyitottam intelligens hölgyek részére.

Szabai és ruhát varrai alaposan tanítok. **Tandij havonként 10 frt.** Mindenki varrhat magának.

Angol ruhák, kosztümök, báli ruhák, blousok és gyermek-ruhák a legegységesebb kivitelben készíttetnek.

Bennlakó tanítványok vidékről is felvételt. Varrótanintézetembe csakis intelligens hölgyeket veszek fel.

Szíves pártfogást kér

özv. Eszéky Gyuláné

54

Lukács György-u. (Kőfaragó) 28. sz.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított árákon. **Oltványok ezre 90-100 forint.** Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felel, úgy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszazírom. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sörényű növény. Ez az egyedüli melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át úgy, hogy a bekerített részek teljesen kulcsosul zárhatók. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítási és kezelési utasítás mellékeltek.** Bővebb tájékoztatás végett szíves fonyomlatu díszes árjegyzékek ingyen és bementve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát haszonra né fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócssemeték.

Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: **Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep. Nagy-Kágya, u. p. Székegyháza.**

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, kész fehérneműek és szőnyegraktára,
Nagyvárad, Szent László-tér 1., kishidő.

Bejárat a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

TELEFON 166.

Karácsonyi vásár!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy **vászon, fehérnemű és szőnyegraktáramban a karácsonyi vásár folyó hó 31-ig tart.** Miután czikkeimet ez idő alatt mérsékeltlen leszállított árban árusítom, ajánlom e kedvező alkalom kihasználását minden érdeklődőnek. A karácsonyi vásárral egyidejűleg

nagy szőnyegáru occasiót

is rendezek, melynek megtekintésére a tisztelt vevőközönséget ez uton is meghívom.

Csak czélszerű és maradandó tárgyak kerülnek eladásra.

Kiváló tisztelettel

Strohmayer Pál.

Nagyvárad, Szt László tér. 1.

Amerikai áruház

Fő-utca,
színházi Bazar-épület.

Előleges jelentés!

E héten a karácsonyi vásár kezdetét vette. Óriási halmaz áruk érkeztek, a melyek bámulatos olcsó árak mellett lesznek eladva.

Minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!

Különös figyelmet érdemel:

az a nagymennyiségű selyem-, szövet-, flanel- és barchend-maradékok, a melyek most

eladásra kerülnek

minden elfogadható olcsó árban

13

==== s így ====

karácsonyi ajándékoknak

igen alkalmasak!

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Bemér-ter.

Előnyös részletfizetési feltételek!

Előnyös részletfizetési feltételek!

Nem létezik
alkalmasabb
karácsonyi
ajándék,

mint egy tökéletes

phonograph (beszélőgép),

mely az elismert legjobb minőségben Bihar megyében egyedül kapható

Uj. Sonnenfeld József czégnél

NAGYVÁRAD, Kossuth Lajos-utca 1. szám.

A legjobb és legkelendőbb gépek árai:
70.—, 90.— és 130.— korona.

Óriási nagy választék hengerekben, egymint: népdalok, katonazenék, operett- és operaénekek, kupaék stb. Egy olyan gép állandó szórakozást nyújt egész családoknak, különösen a hosszú téli estéken, és legfőképpen falun vagy pusztán. Legérdekesebb a fölvetel, amennyiben bárki a saját vagy másnak a hangját megörökítheti, éppennygy bármelyik hangszert.

Jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

Előnyös részletfizetési feltételek!

Sürgöny!

Jel: kis nemzeti zászló.

A Bemér-terén, a „Magyar Király” kávéház mellett, a Hegedüs-féle bolthelyiségben reggel 8 órától egész este látható

a világ és e század

legmeglepőbb találmánya.

Az egész világ bámulattal fogja e remek alkotást megtekinteni és minden művelt állam polgára kalapot fog emelni a magyar technika e nagy vívmánya előtt.

Nagyvárad látványossága

ez a csodatalálmány, a mely már több országra szabadalmazott és két világrészen szabadalomra bejelentett

csoda-íróasztal.

Nem nagyobb

mint egy rendes íróasztal s ennek dacára mégis

egy egész lakásberendezést tartalmaz.

Többszörös étkező asztal, festőállvány, nagy és kis íróasztal, betörés ellen biztosított pénzszekrény, ruganyos ágy, éléskamra, kékikonyha, mosdó nagy felszereléssel, stb. Mindezek egy kúcszal egyszerre bezárhatók.

Belépti díj: 30 fillér, katonáknak, diákcsoportoknak és gyermekeknek 10 fillér.

Pártfogást kér

60

a feltaláló.